

19.3.2021

Lapin tiestölle ennustetaan paikoitellen vaikeaa kelirikkoa

Kelirikosta on jälleen odotettavissa paikoitellen vaikeaa Lapin tiestöllä. Teiden kelirikkokausi alkaa Lapin alueella yleensä huhtikuun puolivälissä ja kestää sääoloista riippuen jopa kesäkuun lopulle.

Kevään sää ja paikalliset olosuhteet vaikuttavat kelirikon kehittymiseen ja teiden painorajoitustarpeeseen. Näillä näkymin vaikein kelirikko olisi tulossa Tunturi- sekä Keski- ja Itä-Lappiin. Ongelmia voi tulla erityisesti teiden alkaessa sulaa, jolloin syntyy pintakelirikkoa.

Painorajoitusennuste

Lapin ELY-keskuksen painorajoitusennuste on laadittu paikallistuntemuksen, Ilmatieteenlaitoksen ennustemallin sekä Perco -asemien tietojen perusteella. Ennusteeseen vaikuttaa mm. pohjaveden korkeus, roustaantumisaika sekä tiestön kelirikkoalttius. Syntyneet jäälinsit aiheuttavat sulaessaan helposti routaheittoja ja tien pintarakenteiden pehmenemistä ja sortumia. Ennusteen toteutumiseen vaikuttaa kuitenkin merkittävästi kevään sääolosuhteet. Vähäsateinen, tuulinen ja aurinkoinen sää sekä yöpakkaset vähentävät painorajoitustarvetta.

Lapin ELY-keskuksen tiestöä tullaan mahdollisesti painorajoittamaan noin 1160 km, joista päällystettyjen teiden osuus on 320 km ja sorateiden 840 km (liitteet 1 ja 2). Viimeisen viiden vuoden aikana toteutuneet painorajoitukset ovat vaihdelleet välillä 718-1045 km. Viime keväänä painorajoituksia asetettiin 1020 km matkalle.

Kelirikko vaatii malttia tienkäyttäjiltä

Kelirikko ilmenee ensin tien pintaosan pehmenemisenä ja myöhemmin tien rungon kantavuuden heikkenemisenä. Tienpitäjä varoittaa kelirikkoisista teistä teiden alkuun asetettavilla kelirikkomerkeillä. Tällaisilla teillä tulisi raskasta liikennettä välttää, jotta painorajoituksia ei tarvitsisi asettaa. Jos jokin kuljetus on todella välttämätön, tulisi se tehdä yöpakkasten aikana tienpinnan ollessa jäässä ja ennen kuin kantavuuden heikkenemistä alkaa tapahtua. Kuljetusajankohdasta tulisi neuvotella paikallisen aluevastaavan kanssa. Erityisesti puutavara olisi syytä kuljettaa pois teiden ollessa vielä jäässä, ennen kelirikon käynnistymistä.

19.3.2021

Teille syntyneet liikennettä vaarantavat reiät voi merkitä esimerkiksi risulla tai havulla ja ilmoittaa niistä Tienkäyttäjän linjalle 0200 2100.

Liikenteen rajoittaminen kelirikkoisilla teillä

Kelirikkoisten teiden liikenteen rajoittamisen tarkoituksena on estää teiden vaurioituminen raskaan liikenteen vaikutuksesta ja turvata elintärkeiksi katsottavat kuljetukset ainakin minimitasolla. Tiet tulisi saada pidettyä sellaisessa kunnossa, että jokaiseen talouteen voidaan kulkea vähintään henkilöautolla. Jos kelirikkotilanne kehittyy sellaiseksi, että tien vaurioituminen on odotettavissa, liikennettä ryhdytään rajoittamaan asettamalla tielle suurinta sallittua ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän painoa osoittavat merkit. Yleisimmin käytetty painorajoitus on 12 tonnia.

Asetetut painorajoitukset eivät koske elintärkeitä kuljetuksia. Elintärkeiksi kuljetuksiksi katsotaan

- hälytysajoneuvot
- tienpitoajoneuvot
- linja-auto ja kirjastoauto reittiliikenteessä
- työmatkaliikenne (työmatka raskaalla ajoneuvolla työkohteeseen ilman kuormaa)
- maidonkuljetus
- energiavoimaloiden päivittäisen toiminnan kannalta säännölliset ja välttämättömät turve-, energiapuukuljetukset ja vastaavat
- teuraseläinten kuljetus
- kevätkylvöihin liittyvien raskaiden maatalouskoneiden siirrot sekä siemenviljan ja lannoitteiden ym. kuljetus maatilalla ja peltojen välillä
- eläinrehun ja kuiviketurpeen kuljetus (silloin, kun kulutus suhteessa varastotilojen kokoon ei anna mahdollisuutta kuljetusten ennakkointiin)
- talousjätteiden keräily (sovitun aikataulun mukaan toimiva)
- tilakohtainen lietelannan ajo
- päivittäistavarakuljetus kauppaan
- myymäläautot

Myös elintärkeissä kuljetuksissa on pyrittävä pienempään kalustoon ja pienempiin kuormiin.

Sen sijaan esimerkiksi

- puutavara-,
- maa-aines-,
- polttoaine- ja
- rakennustarvikekuljetuksia sekä
- lannoitekuljetuksia maataloille

ei katsota elintärkeiksi kuljetuksiksi. Näitä varten Lapin ELY-keskus voi myöntää tilapäisiä maksullisia kuljetuslupia painorajoitetuille teille. Lupaa ei saa kuitenkaan automaattisesti, vaan jokaisen tapauksen käsitelyssä otetaan huomioon kuljetuksen tarpeellisuus, kuljetuksen massa ja tien senhetkinen kunto. Lupia myöntävät aluevastaavat ja luvan hinta

19.3.2021

on 110 €. Lupahakemuksen käsittely kestää pari työpäivää. Ohjeet ja hakemuslomake löytyvät Internet - osoitteesta: <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/kelirikkoajan-poikkeuslupa-maanteille>.

Miten painorajoituksista päätetään?

Lapin ELY-keskuksen aluevastaava tekee painorajoituspäätökset ottamalla huomioon paikalliset olosuhteet ja tietä hoitavan alueurakoitsijan esitykset. Myös muille kuin kevään painorajoitusennusteessa mainituille teille voidaan tarvittaessa asettaa painorajoitus vaikean kevään sään vuoksi tai jos esim. maa-aines- tai puutavarakuljetukset uhkaavat rikkoa tien.

Painorajoitukset pyritään asettamaan mahdollisimman lyhyeksi aikaa. Rajoitukset poistetaan, kun roudan sulaminen on edennyt tarpeeksi syvälle ja tie on saavuttanut riittävän kantavuuden. Tiet sulavat aurinkoisilla ja varjoisilla paikoilla eri tahtiin.

Mistä saa tietoa kelirikkotilanteesta ja painorajoitetuista teistä?

Lapin ELY-keskuksen aluetta koskeva reaaliaikainen ja kattavin tieto kulloinkin vallitsevasta painorajoitustilanteesta löytyy Internet - osoitteesta <https://liikennetilanne.tmfq.fi/> (valitse painorajoitukset). Painorajoituksista saa lisäksi tietoa puhelimitse Tienkäyttäjän linjalta 0200 2100.

Tulevien vuosien kelirikko-ongelmia vähennetään vuosittain

Lapin ELY-keskus käyttää tänä vuonna kelirikkoisten sorateiden korjauksiin normaalin kunnossapidon lisäksi noin 140 000 €.

LISÄTIETOJA

Painorajoitusyhdyshenkilönä toimii tienpidon asiantuntija Tiina Salmi puh. 0295 037 257. Sijaisena toimii aluevastaava Eero Kenttälä puh. 0295 037 231.

LIITTEET

Lapin ELY-keskuksen kevään 2021 painorajoitusennuste, liite 1 (tiedöluettelo)
Lapin ELY-keskuksen kevään 2021 painorajoitusennuste, liite 2 (kartta)

Salmi Tiina